

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 40/23

U Luxembourg 2. ožujka 2023.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-718/21 | Krajowa Rada Sądownictwa (Daljnje obnašanje dužnosti suca)

Nezavisni odvjetnik Athanasios Rantos sumnja u to da mehanizam u okviru kojeg KRS odobrava daljnje obnašanje dužnosti poljskih sudaca nakon dosezanja dobi za odlazak u mirovinu pruža dovoljna jamstva neovisnosti

Odluka o tome hoće li se sucu odobriti da eventualno nastavi obnašati dužnosti ne može se temeljiti na preopćenitim i neprovjerljivim kriterijima

U Poljskoj se Zakonom o organizaciji redovnih sudova propisuje da suci koji žele nastaviti obnašati dužnosti nakon dosezanja dobi za odlazak u mirovinu moraju izjaviti svoju želju u tom pogledu Državnom sudbenom vijeću (Poljska, KRS). Ta se izjava mora podnijeti u zakonskom roku čije prekoračenje čini zahtjev nedopuštenim. KRS može odobriti sucu da nastavi obnašati svoje dužnosti ako je to njegovo daljnje obnašanje dužnosti opravdano, među ostalim, legitimnim interesom sudovanja ili važnim društvenim interesom.

Vijeće za izvanrednu kontrolu i javne poslove poljskog Vrhovnog suda (Vijeće za izvanrednu kontrolu), kojemu je jedan sudac podnio žalbu protiv KRS-ove odluke o obustavi postupka povodom zahtjeva za odobrenje njegova daljnjeg obnašanja dužnosti zbog prekoračenja zakonom propisanog roka za njegovo podnošenje. Vijeće za izvanrednu kontrolu pitalo je Sud povređuje li se nacionalnim zakonodavstvom načelo nesmjernosti i neovisnosti sudaca, utvrđeno u Ugovoru o Europskoj uniji, s obzirom na to da se tom odredbom, s jedne strane, obnašanje dužnosti suca nakon dosezanja dobi za odlazak u mirovinu uvjetuje odobrenjem drugog tijela te se, s druge strane, predviđa prekluzija za podnošenje zahtjeva u tom smislu u slučaju prekoračenja zakonskog roka.

U danas iznesenom mišljenju nezavisni odvjetnik Athanasios Rantos najprije primjećuje da se u zahtjevu za prethodnu odluku javlja pitanje smatra li se Vijeće za izvanrednu kontrolu „sutom” u smislu Ugovora o funkcioniranju Europske unije i je li ovlašteno uputiti Sudu prethodna pitanja. Sumnje u pogledu neovisnosti tog vijeća odnose se osobito na imenovanje njegovih sudaca na osnovi naknadno poništene odluke KRS-a čija se neovisnost dovodila u pitanje u nekoliko presuda Suda¹. Osim toga, Europski sud za ljudska prava (ESLJP)² utvrdio je da dva sastava Vijeća za izvanrednu kontrolu od troje sudaca nisu „zakonom ustanovljeni sudovi” u smislu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP).

U tom pogledu nezavisni odvjetnik smatra da tumačenje načela neovisnosti u kontekstu ovlasti upućivanja zahtjeva

¹ Presude od 19. studenoga 2019., spojeni predmeti, A. K. i dr. (Neovisnost disciplinskog vijeća Vrhovnog suda), [C-585/18](#), [C-624/18](#) i [C-625/18](#), t. 136. do 145. (vidjeti i priopćenje za medije br. [145/19](#)), i od 2. ožujka 2021., A.B. i dr. (Imenovanje sudaca Vrhovnog suda – pravno sredstvo), [C-824/18](#), t. 130. i 131. (vidjeti i priopćenje za medije br. [31/21](#)).

² Presuda ESLJP-a od 8. studenoga 2021., Dolińska-Ficek i Ozimek protiv Poljske (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819).

za prethodnu odluku Sudu zahtijeva drukčije ispitivanje od onoga koje se provodi u kontekstu načela nesmjernjivosti i neovisnosti sudaca iz Ugovora o Europskoj uniji odnosno prava na djelotvoran pravni lijek iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima, s obzirom na različite ciljeve i funkcije tih pravnih pravila.

Nezavisni odvjetnik smatra da **je pojam „sud“ koji je ovlašten uputiti Sudu prethodno pitanje „funkcionalan“**, što prije svega upućuje na nepostojanje hijerarhijske podređenosti upravi tijela koje je postavilo pitanje, a ne osoba koje su u njegovu sastavu. Iz toga slijedi da **eventualne nepravilnosti povezane s imenovanjem sudaca određenog sastava suda mogu značiti da tijelo nema svojstvo „suda“ u tom smislu samo ako one kompromitiraju samu sposobnost takvog tijela da neovisno donosi odluke**. Suprotno stajalište ESLJP-a ne mijenja ništa u tom pogledu jer se njegovo tumačenje prije svega odnosi na poštovanje prava na djelotvornu sudsku zaštitu. Slijedom toga, ono bi moglo imati ulogu u primjeni Povelje o temeljnim pravima, ali ne nužno i u odnosu na ovlast upućivanja prethodnog pitanja Sudu. **Tako je, u očima nezavisnog odvjetnika, Vijeće za izvanrednu kontrolu valjano pokrenulo postupak pred Sudom koji je stoga nadležan odgovoriti na prethodna pitanja.**

Nadalje, što se tiče tih pitanja, nezavisni odvjetnik podsjeća na to da Sud u svojoj sudskoj praksi prihvaća da države članice tijelu koje nije dio pravosuđa (neovisnom tijelu ili tijelu zakonodavne ili izvršne vlasti) dodjeljuju ulogu u donošenju odluka o, među ostalim, imenovanju ili nastavku obnašanja dužnosti sudaca³. Zbog tog razloga zaključuje da, iako je nakon reformi poljskog pravosudnog sustava KRS postao „zatvorena institucija“, koja je pod kontrolom izvršne vlasti, **okolnost da ima ovlast odlučivanja o eventualnom produljenju obnašanja sudačkih dužnosti sama po sebi nije dovoljna da se zaključi da je povrijeđeno načelo neovisnosti sudaca.**

Međutim, glede materijalnih pretpostavki i postupovnih pravila, nezavisni odvjetnik primjećuje da su **kriteriji na temelju kojih je donesena KRS-ova odluka o daljnjem obnašanju sudačkih dužnosti preopćeniti i neprovjerljivi**⁴. Sumnje postoje i s obzirom na to da poljskim zakonom nije propisan rok u kojem KRS mora donijeti svoju odluku.

Uzimajući u obzir sve relevantne činjenične i pravne elemente koji se odnose na prirodu samog KRS-a i na način na koji to tijelo izvršava svoju ulogu, nezavisni odvjetnik zaključuje da se načelu nesmjernjivosti i neovisnosti sudaca, utvrđenom u Ugovoru o Europskoj uniji **protivi nacionalni propis kojim se djelotvornost izjave suca o namjeri daljnjeg obnašanja dužnosti suca nakon dosezanja dobi za odlazak u mirovinu uvjetuje odobrenjem drugog tijela u pogledu kojeg je dokazano da nije neovisno u odnosu na zakonodavnu i izvršnu vlast i koje donosi svoje odluke na temelju preopćenitih kriterija koji se ne mogu lako provjeriti.**

Što se tiče prekluzije zakašnjelog podnošenja izjave o namjeri daljnjeg obnašanja sudačkih dužnosti, nezavisni odvjetnik navodi da **jasno određeni i predvidljivi rokovi za podnošenje te izjave čine objektivne postupovne zahtjeve koji mogu pridonijeti pravnoj sigurnosti i objektivnosti cjelokupnog postupka o kojem je riječ**. Nezavisni odvjetnik A. Rantos smatra da je rok od šest mjeseci koji prema poljskom zakonu počinje teći od sučeva rođendana dovoljno dug da tom sucu pruži priliku da donese promišljenu odluku o mogućnosti iskazivanja namjere nastavka obnašanja svojih dužnosti. Isto tako, **suci zbog nemogućnosti obnove tog roka ne podliježu nikakvom pritisku ili vanjskom utjecaju, a osim toga KRS-u se onemogućuje izvršavanje diskrecijske ovlasti**. Bez obzira na tu ocjenu, nezavisni odvjetnik prepušta Vijeću za izvanrednu kontrolu da provjeri proporcionalnost tog prekluzivnog roka.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća nezavisnih odvjetnika je predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

³ Presude od 24. lipnja 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost Vrhovnog suda), [C-619/18](#), t. 108. i 110. (vidjeti također Priopćenje za medije br. [81/19](#)) i od 5. studenoga 2019., Komisija/Poljska (Neovisnost redovnih sudova), [C-192/18](#), t. 119. (vidjeti također Priopćenje za medije br. [134/19](#))

⁴ Poput situacije o kojoj je riječ u presudi [C-192/18](#), t. 119. i 122.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎(+352) 4303 4293

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na „Europe by Satellite” ☎(+32) 2 2964106

Ostanite povezani!

